

Útmutató az Otorhinolaryngologia Hungarica (Fül-Orr-Gégegyógyászat) szerzői számára

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK A FÜL-ORR-GÉGEGYÓGYÁSZAT SZAKLAPRÓL

A Fül-Orr-Gégegyógyászat című szaklap tulajdonosa a Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesülete, kiadója a Promenade Orvosi Lapkiadó (1125 Budapest, Tuszáni u. 19.). Célja, hogy az Egyesület tagjai részére szakmailag kontrollált tudományos fórumot biztosítson. Publikálja az Egyesület tagjai és egyéb szakemberek, illetve a főszerkesztő által felkért szerzők arra alkalmas tudományos munkáit, referátumokkal segíti a klinikai és alaptudományos ismeretek bővítését, továbbá a társasági rovatban az egyesületi élet híreiről számol be. A tartalom az Egyesület honlapjával (www.orl.hu), – amely az egyesületi hírek közlésének legfontosabb médiuma – összehangolt formában jelenik meg. A honlap üzemeltetője a Promenade Orvosi Lapkiadó. A szaklap tartalma a honlapon elektronikus, internetes formában is megjelenik, lehetőséget nyújtva szélesebb képi és egyéb csatolt anyagok publikálására, illetve a tudományos tartalomban történő keresésre.

A közlemények formái

A lap elsősorban új tudományos eredményeket, klinikai vizsgálatokat bemutató dolgozatokat, ún. eredeti közleményeket (original article) publikál. A munkákat minden esetben két, egymástól független, anonim lektor bírálja el. A szerzők a lektori vélemények alapján (ha szükséges) a közleményeiket átdolgozzák, ezt követően a főszerkesztő dönt a publikálásról és megjelenésről. Eredeti közleménynek számít még az átfogó tanulmány (review) és az esetismertetés (case report).

Korábban már más, hazai vagy külföldi folyóiratban megjelent dolgozatok közlése is lehetőség van („másodközlés”), amennyiben az eredeti forrást a szerzők megjelölik, és írásos hozzájárulást mutatnak be a szerzői jogot birtokló kiadótól. A főszerkesztő felkérésére a szakma hazai vagy külföldi, kiemelkedő képviselői referátumok megírásával segítik a szakmai ismeretek bővítését egy-egy adott témakörben. Ezeket a közleményeket „felkért közleményként” jelöljük, jellegük szerint átfogó tanulmányok (review-k).

A lapban hirdető cégek által felkért „tájékoztató” típusú ismertetőket nem lektorálják, ez esetben a Szerkesztőség dönt a megjelenésről. A kiadóval kötött szerződés értelmében a kiadó is megjelentethet nem lektorált szakmai jellegű oldalakat. A lapban megjelenhet még kvíz, orvostörténeti munka, ismertető és beszámoló társasági eseményekről.

Szerzői jogok, etikai normák betartása, pénzügyi kapcsolatok

A közlemény megjelentetésének joga a megjelenésig a szerzőké, amely a megjelenéssel automatikusan a Szerkesztőségre száll át, kivéve, ha a szerző a benyújtáskor erről másként nyilatkozik.

A szerzők a dolgozat beküldésével automatikusan elfogadják a Fül-Orr-Gégegyógyászatban való megjelentetés feltételeit a szerzői jogokról, továbbá kijelentik, hogy a munka tartalmát valamennyi szerző ismeri, azzal egyetért, köztük érdeklődés nincs. A továbbiakban az egész világra kiterjedő kiadási jogokat a szerkesztőség jogosult gyakorolni. A szerkesztőség és a kiadó a másodközlésre irányuló kérést nem utasítja el.

A közlésre benyújtott kézirat nem tartalmazhat korábban már megjelent vagy közlésre másol benyújtott, vagy már elfogadott, de még nem megjelent közlemény részét képező anyagot (azonos betegcsoport).

Írásbeli engedélyek szükségesek, ha:

- már közzétett adat, ábra kerül ismételt felhasználásra;
- személyt felismerhetően ábrázoló fotó, betegadatokat tartalmazó szövegrész, táblázat közlése indokolt;
- etikai bizottsági engedély volt szükséges a klinikai vizsgálathoz;
- másodközlésről van szó.

Valamennyi szerzőnek nyilatkoznia kell arról, hogy pénzügyi kapcsolatban áll-e (ún. financial conflicts of interest) a közleményben szereplő diagnosztikus vagy terápiás eljárás/hatóanyag gyártójával/forgalmazójával, illetve a közleményben szereplő vizsgálat szponzorával. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy jelentős pénzügyi kapcsolat fennállása esetén ezt a tényt a közlemény mellett ismertesse.

Tudományos információ idő előtti felszabadítása

Egy közlésre elfogadott, de még nem jelent közlemény tartalmát, illetve annak részleteit csak a folyóiratszám hivatalos megjelenési napján hozhatja először nyilvánosságra akár a szerző, akár a szerkesztőség vagy a szakértő. Kivételt képez, ha a közleményben vagy levélben a szerzők jelentős terápiás előrelépésről vagy súlyos egészségkárosító hatásról számolnak be, de ebben az esetben is előzetesen a szerkesztő beleegyezését kell kérni.

A betegek személyiségi jogainak védelme

Azonosításra alkalmas információ (szövegben, ábrákon) csak a beteg beleegyezésével közölhető, ennek meglétéért a kézirat benyújtója felelős.

Lektorálás

Az eredeti közlemények kettős, anonim lektoráláson esnek át (peer review). A lektorok személyét a főszerkesztő és a szerkesztők jelölik ki, illetve kéri fel a feladat elvégzésére, nevüket semmilyen körülmények között sem adják ki, hacsak ezt a lektor saját maga nem kezdeményezi, akár a Szerkesztőbizottság, akár a szerzők felé. A lektor az elbírálendő közleményt a szerzőkre utaló valamennyi jelölés elhagyásával kapja meg. A lektor a titkosság felbontását kezdeményezheti, és a szerzőkkel konzultálhat, amennyiben a szerzők is hozzájárulnak személyük felfedéséhez.

A kézirattal és annak elbírálási folyamatával kapcsolatos információkat a szerkesztőség kizárólag a szerzőnek, illetve a kézirat beküldőjének és a lektornak ad.

A lektor nem készíthet saját részére másolatot a cikkről vagy annak részleteiről. A szerkesztőség tagjai és a szakértők nem tarthatnak meg saját példányt a munkából vagy annak részleteiből.

A szerzők a lektorok által javasolt változtatásokat illetően tételes választ kötelesek adni, de a lektori véleményt nem kell okvetlenül elfogadniuk. A válaszokat és az eszközölt módosításokat a lektoroknak ismét el kell fogadniuk. A szerkesztőség a lektori véleményeket figyelembe veszi, de a közlésről önállóan hoz döntést, függetlenül attól, hogy a szerzők a lektori vélemény szerint átírták-e a dolgozatot vagy nem. A lektori vélemények figyelembe vétele mindazonáltal nyomtatékosan ajánlott.

A szerkesztőség fenntartja a jogot, hogy több lektori vélemény bekérése alapján hozza meg döntését a cikk közléséről, amely döntés nem feltétlenül egyezik meg az egyik lektori véleménnyel.

Ha a lektori vélemények alapján a dolgozat nem felel meg formai vagy szakmai szempontból a lap elvárásainak, nem tartalmaz új tudományos eredményt, a Főszerkesztő a közléstől elállhat vagy annak átdolgozását kérheti.

A KÉZIRATRÓL VALÓ TUDNIVALÓK

A kéziratok tagolása

CÍMDAL

A dolgozat tömör címe (maximum 100 karakter; rövidítés nélkül).

A szerzők teljes neve és beosztása (egyetemi doktori fokozat esetén a név utáni dr. jelzéssel).

Munkahely (az intézet és osztály elnevezése, a település neve).

A levelező szerző címe, telefon és faxszáma, e-mail címe.

ÖSSZEFOGLALÓ

Lehetőség szerint maximum 250 szó, illetve szóközzel 1500 karakter legyen. A szerkesztőség az észszerű mértéket meghaladó esetben korlátozhatja az összefoglaló terjedelmét (a főszerkesztő döntése, tartalmi és tördelési szempontok alapján).

Tartalmaznia kell a dolgozat célját, lényegét, legfontosabb megállapításait és a munka számszerű eredményeit!

Ne tartalmazzon rövidítéseket és hivatkozást!

Az Összefoglaló is legyen strukturálva, a vizsgálat célja, a módszerre való utalás, eredmények és következtetés szempontjából.

SUMMARY

A dolgozat angol nyelvű összefoglalója, amelynek tökéletesen egyeznie kell a magyar nyelvű megfelelőjével.

Az angol nyelvű összefoglaláson szerepelnie kell a dolgozat címének.

KULCSSZAVAK

A dolgozatra a legjellemzőbb 5 kifejezés, ABC-sorrendben.

KEYWORDS

A dolgozatra a legjellemzőbb 5 kifejezés angol nyelven, ABC-sorrendben, a magyar nyelvű kifejezések pontos megfelelői.

SZÖVEG

A dolgozatokat az alábbi tagolás szerint kell elkészíteni:

Bevezetés

Az előzmények rövid összefoglalását tartalmazza, a hosszú történelmi leírásokat mellőzni kell. Meg kell fogalmazni a vizsgálat célját, jelentőségét és a konkrét kérdésselvetést. A bevezetésben csak a legfrissebb és legfontosabb irodalmi hivatkozásokat kell megemlíteni.

Anyag (beteganyag) és módszer (eredeti közlemény esetén):

A felhasznált módszerek és betegcsoportok pontos leírása mellett törekedni kell a tömör, lényegre törő fogalmazásra. Pontosan meg kell adni az alkalmazott berendezések típusát és az anyagok nevét, gyártóját. Gyógyszereknél a hatóanyagnevet kell használni.

A statisztikai módszereket olyan részletesen kell leírni, hogy a hozzáértő olvasó a vizsgálat tervezését és kivitelezését meg tudja ítélni, továbbá az eredményeket az eredeti adatok alapján ellenőrizni tudja. Ha a tanulmány megtervezéséhez és a statisztikai módszerekhez standard munkát vettek alapul, a részletes leírás helyett elég arra az irodalomban hivatkozni.

Állatkísérleteknél meg kell adni az állatok pontos identifikációját, gyógyszer alkalmazásánál a dózis és a felhasználás indokait. Klinikai vizsgálatoknál a betegcsoportot jellemző statisztikai adatokat (nem, életkor) és a válogatás módszerét is le kell írni.

Embereket érintő kutatások eredmények közlésekor szerzők nyilatkozzanak arról, hogy az illetékes etikai bizottság jóváhagyó írásos engedélyt beszereztek (a bizottság nevét és az engedély számát közölni kell). Ennek hiányában az ebből adódó jogi és kártérítési követelések a szerzőket terhelik, valamint a szerkesztőség a közléstől elállhat.

Eredmények

A tanulmány fő eredményeit kell itt leírni. Az eredmények elemzését nem itt kell taglalni. Az eredmények táblázatos bemutatása nem pótolja azok szóveges közlését. Statisztikai feldolgozás esetén a statisztikai próba nevét, a szignifikanciát és lehetőleg a konfidencia intervallumokat is kérjük megadni.

Megbeszélés, következtetések

Az eredmények lehetséges magyarázatát és az irodalmi adatokkal történő összevetését kell ebben a fejezetben megadni. A korábban a bevezetésben, illetve az eredményeknél közölt adatokat nem szabad megismételni. Feltétlenül ki kell térni a célkitűzés és az eredmények kapcsolatára. Kerülni kell a tudományosan még nem megalapozott spekulációkat, de ugyanakkor jelezni kell a felmerülő, további feldolgozást kívánó kérdéseket, főleg azokban az esetekben, amikor a klinikai alkalmazhatóság eldöntése a tét.

Irodalomjegyzék

Az irodalomjegyzékben csak azok a publikációk szerepelhetnek, amelyekre a szövegben hivatkozás történik. A téma iránt érdeklődők számára az irodalomjegyzék ajánljon könnyen hozzáférhető hazai forrást is.

Csak publikált adatokra lehet hivatkozni. Kivétel a közlésre elfogadott cikk, amelyet számozott irodalomként fel lehet tüntetni (in press megjelöléssel), továbbá a személyes közlés – ezt a szövegben kell jelezni, közvetlenül az idézet után, zárójelben. Elsősorban a 15 évnél nem régebbi hivatkozások megadása ajánlott, amelyek száma lehetőleg ne haladja meg a 20-at. Referátumok esetében a főszerkesztő döntése értelmében 20-nál több citáció is megadható.

A hivatkozásokat a szövegben, táblázatokban, ábramagyarázatokban, a megjelenés sorrendjében kell számozni. A számozást zárójelben, arab számokkal kell jelölni úgy, hogy a mondat végi írásjeleken belülre kerüljenek, pl.: (1). Amennyiben ugyanarra a tételre később még újra hivatkoznak, értelem szerint az első hivatkozásnak megfelelő sorszámmal kell a jelölést megadni. Az irodalomjegyzéket ennek megfelelően kell rendezni (tehát nem betűrendi sorrendben).

Az összes szerző (szerkesztő) nevét kérjük feltüntetni, az „et al.” rövidítés nem elfogadható.

A citátumok formázása az alábbi példákat alapul véve a Vancouveri Megállapodás („Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals”) szerint történjen.

Példa folyóiratcikk szerepeltetésére az irodalomjegyzékben:

Vega KJ, Krevsiki B. Heart transplantation. Ann Intern Med 1996; 124: 980–3.

Példa több mint hat szerző esetére:

Parkin DM, Clayton D, Black RJ, Masuyer E, Friedl HP, Ivanov E, et al. Childhood leukaemia. Br J Cancer 1996; 73: 1006–12.

Példa könyv szerepeltetésére az irodalomjegyzékben:

Ringsven MK, Bond D. Gerontology, 2nd ed. Albany (NY): Delmar Publishers; 1996.

Példa könyvrészlet szerepeltetésére az irodalomjegyzékben:

Phillips SJ, Whisnant JP: Hypertension and stroke. In: Laragh JH, Brenner BM, editors. Hypertension. 2nd ed. New York: Raven Press, 1995. P. 465–78.

Helyesírási tudnivalók

Az újság – tartalmi szerkezetének megfelelően – egyéb orvosi folyóiratokhoz hasonlóan, egységes írásmódot kíván, követve az Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémiai Kiadó 1992) ajánlásait. Az Akadémiai Állásfoglalásnak megfelelően, alapvetően a magyaros írásmódot preferálja.

Latinos írásmódot az anatómiai, kór-, élet- és szövettani nevek, a kórokozók nevei, a betegségek és műtéti eljárások latin szórendű elnevezései, valamint a védett gyógyszernevek esetén alkalmaz.

Magyaros írásmód követendő eljárások megnevezése, kémiai nevek, a magyar nyelvben meghonosodott kifejezések esetén.

Vegyes írásmódú (magyar-latin) szóösszetétel használata nem javasolt: pl. tüdő-oedema helyett a tüdőödéma a megfelelő.

A rövidítéseket a szövegben az első megjelenés helyén, a rövidítendő kifejezés után, zárójelben tüntessék fel először.

A laboratóriumi vizsgálatok eredményét lehetőleg az SI-rendszer egységeiben kell megadni, de a hőmérsékletet lehet °C-ban, a vérnyomást Hgmm-ben. Szükség esetén a régi konvencionális egység feltüntethető az SI-érték után zárójelben.

Az egységes írásmód megvalósítása érdekében az újság fenntartja a jogot a megadottól eltérő írásmódú szavak módosítására.

A közlemény terjedelme

A közlemények terjedelméről a főszerkesztő vagy a szerkesztő egyeztet a szerzőkkel, amennyiben az az észszerű mértéket vagy a nyomtatási szempontokat, lehetőségeket meghaladja. A lektorok is tehetnek javaslatot a terjedelem módosítására.

Ajánlott terjedelem

Eredeti közlemények

Max. 5 szabványos gépelt oldal (62 leütés/sor; 28 sor/oldal), max. 15.000 karakter.

Táblázat és ábra összesen 5 db (1 vagy 2 hasáb szélességben 80 mm vagy 166 mm szélesek lehetnek).

Jól áttekinthető, az adott terület összefoglaló diagnosztikus vagy terápiás folyamatára, részletes kivizsgálási séma és kezelési protokoll, menetrend elkészítése kifejezetten ajánlott.

Rövid közlemények, esetismertetések, beszámoló

Max. 2 szabványos gépelt oldal (62 leütés/sor; 28 sor/oldal), max. 4000 karakter.

Táblázat és ábra összesen 3 db (1 vagy 2 hasáb szélességben, 80 mm szélesek lehetnek).

Összefoglaló tanulmányok (review)

Összefoglaló tanulmányok esetén a fenti kiterjedéseket a közlemény meghaladhatja.

Formai követelmények

A szövetszerkesztés egyféle betűtípussal történjen (javasolt Times New Roman, 12-es betűméret és 1,5-es sortávolság).

Szövegek és táblázatok formája: Microsoft Word (.doc, .docx).

Grafikonok formája: Microsoft Excel (.xls)

Képek formátuma: jpg, gif, tif, formátum (felbontása legalább 300 dpi – a fotók nyomdai felhasználása miatt javasolt először érdeklődni a szükséges felbontásról).

Táblázatok, ábrák és képek

A táblázatokat, ábrákat és képeket kérjük, ne illessék be a szövegbe, ott csak hivatkozzanak rájuk! A táblázatokat a szöveg után külön oldalon vagy fájlban (.xls), az ábrákat és képeket lehetőleg külön fájlban (.jpg, .tif, .gif), pontos táblázat- és ábrajegyzék kíséretében, rövid ábramagyarázatokkal küldjék el. Ezzel a lap tördelési munkáit könnyítik meg.

A grafikonokat megszerkesztve vagy megrajzolva kérjük beküldeni, de minden esetben a nyers adatokkal együtt!

A képek 80 mm szélességben fognak megjelenni, ezt tervezéskor kérjük figyelembe venni.

Színes képek is közölhetők külön költség nélkül, azonban a szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy színes képet – amennyiben információ-tartalma nem változik – fekete-fehérben jelentessen meg. A képek száma nyomdatechnikai okokból korlátozott, azonban az online formában – észszerű mennyiségben – további képek, sőt videofájlok beszerzésére is lehetőség van!

A kézirat beküldése

Az elkészült kéziratot a folyóirat főszerkesztő-helyettesének kérjük elküldeni elektronikus formában a helfferich@yahoo.com e-mail címre! A főszerkesztő-helyettes a dolgozatokat eljuttatja a szekciószerkesztőkhöz, akik a lektorálás folyamatát intézik. A lektori vélemények beérkezését, az erre adott válaszokat, illetve az ezek alapján ártírt dolgozatot a főszerkesztő kapja meg, aki egyezményben dönt a megjelenésről.

Ellenőrzési lista

Címoldal;

Összefoglaló magyarul;

Összefoglaló angolul (Summary), angol címmel;

Kulcsszavak magyarul;

Kulcsszavak angolul (Keywords);

Szövegtörzs;

Ábra és táblázatjegyzék;

Sorszámozott ábrák ábraszöveggel és táblázatok felirattal;

Irodalomjegyzék.